

AGENDA

7-9 september

Belfast, Queens University
 Digital Resources for the Humanities & Arts 2009; Dynamic Networks of Knowledge and Practice: Contexts, Crises, Futures

The Digital Resources in the Humanities and Arts conference is held annually at various academic venues throughout the United Kingdom. The conference this year aims to promote discussion around dynamic networks of knowledge and practice, new digital communities of knowledge and practice, engaging users and digitisation of cultural heritage.
<http://dho.ie/drhaz2009/>

14-15 september

Den Haag, Museon

Europeana Plenary Conference 2009: Creation, Collaboration & Copyright

This conference will bring ideas and inspiration to the next level – it will explore different possibilities of content re-use, mash-up and APIs. The plenary will also address public domain and associated copyright issues. <http://version1.europeana.eu/web/guest/plenary/>

18 september

Den Haag, Koninklijke Bibliotheek

Toekomst voor ons digitaal geheugen
 Werkconferentie van de Nationale Coalitie Digitale Duurzaamheid - NCDD over digitale duurzaamheid in Nederland
www.ncdd.nl/werkconferentie2009.php

25 september

Den Haag, Huygens Instituut KNAW

Presentatie van een elektronische editie van Van Deysse

De editie die hier wordt gepresenteerd is het resultaat van intensieve samenwerking tussen de ontwikkelaars van het Huygens Instituut en de editeur, Jan-Willem van der Weij. Het gaat om een elektronische editie van Lodewijk van Deysse's proza-gedicht *Menschen en bergen*. De editie presenteert de ontstaansgeschiedenis van de tekst en toont parallel de verschillende tekstversies.
www.huygensinstituut.knaw.nl/weblog/?p=740

12-13 oktober

Ljubljana, Slovenija

Training European Social Survey: Socio-Demographic Background Variables for Cross-National Comparative Survey
 The objective of this course is to provide the participants with a thorough background on survey methods for comparative measurement of socio-demographic background variables.
www.europeansocialsurvey.org/

15 oktober

Den Haag, Data Archiving and Networked Services KNAW

Fedora op klompen

Bijeenkomst voor Nederlandse Fedora-gebruikers en informatiedag voor geïnteresseerden in de Fedora software van DuraSpace, het vroegere Fedora-commons.
www.dans.knaw.nl/nl/dans_symposia/fedora_op_klompen_15_oktober_2009/

2-4 november

Leiden, Universiteit Leiden

Autumn School Tools voor onderzoekers – SURFfoundation

Er zijn veel (generieke) tools die handig kunnen zijn bij zowel het verrichten van onderzoek, als het communiceren over en publiceren van de resultaten. De Autumn School laat u kennis maken met deze tools. Diverse tools worden kort gepresenteerd en waar mogelijk wordt er in een proeftuin hands-on mee gewerkt.
www.surfoundation.nl/nl/bijeenkomsten/Pages/AutumnSchool.aspx

12-13 november

Middelburg

Reuvsdagen, wetenschappelijk archeologisch congres

Als enig algemeen wetenschappelijk archeologisch congres in Nederland brengen de Reuvsdagen archeologen uit alle geledingen en specialismen samen. De dagen, georganiseerd door Erfgoed Nederland, bieden niet alleen een veelheid aan lezingen en workshops, maar ook kansen om contacten uit te bouwen en om het eigen archeologische instituut of bedrijf in de kijker te spelen. Jaarlijks wordt bovendien de tijd genomen om aandacht te besteden aan bijzondere personen. www.erfgoednederland.nl/

Bibliotheken zoeken digitale identiteit

Sinds digitale informatie direct van internet ingeburgerd is geraakt en vele zoekmachines beschikbaar zijn gekomen om die informatie ook te vinden, zijn de wetenschappelijke bibliotheken ietwat in een identiteitscrisis geraakt. Wat blijft er over van hun centrale rol in de informatiehuishouding van de universiteit als onderzoekers de bibliotheek omzeilen of niet eens meer zien dat het de bibliotheek is die toegang tot allerhande uitgeverplatforms vanaf hun eigen PC mogelijk maakt? Is gedrukte informatie nu het lot beschoren van verstoffen in het magazijn? Blijft alleen het gebouw in functie als een sociaal trefpunt op de campus? Dergelijke existentiële vragen voor wetenschappelijke bibliotheken stonden op het programma van de 38ste conferentie van LIBER, de *Association of European Research Libraries*, van 30 juni tot 3 juli in Toulouse.

Er blijken bibliotheken te zijn die vooralsnog afwachten: ze zetten wat digitale informatie op het web en hopen dat de storm overwaait. Andere bibliotheken zien voor zichzelf een geheel nieuwe rol: ondersteuning van de onderzoeker door het aanbieden van allerhande diensten in

Lars Björnshauge van DOAJ en Bas Savenije van de KB tekenen de overeenkomst voor de open access-tijdschriften van DOAJ.

datamanagement. Maar de moderne wetenschap speelt zich vooral af in samenwerkingsverbanden die de wereld omspannen, en bibliotheken hebben nog nauwelijks een traditie in het werken met interactiviteit. Tijdens de conferentie daagde Guus van den Brekel van de Groningse medische universiteitsbibliotheek zijn gehoor uit om zich actief te manifesteren op weblogs, Hyves en Twitter. Daar zijn de wetenschappers actief.

Aan de hand van door onderzoekers zelf ontworpen webdiensten als OpenWetWare, Science Commons, ProteoPedia en PloS liet Van den Brekel zien waar wetenschappers behoefte aan hebben.

Zijn de bibliotheken er al aan toe om zo innovatief te werk te gaan? Het publiek in Toulouse leek nog te aarzelen, ook omdat veel Oost- en Zuid-Europese bibliotheken worstelen met marginale budgetten. Het motto voor de conferentie was daarom *Innovation through cooperation*: een organisatie als LIBER kan ho-

pelijk genoeg kritische massa ontwikkelen om ook voor kleinere bibliotheken de interactieve digitale wereld nabij te brengen. In de tussentijd was het mooi om te zien dat deze LIBER-conferentie de achtergrond vormde voor de ondertekening door de *Directory of Open Access Journals* (DOAJ) en de Koninklijke Bibliotheek (KB) van een overeenkomst om tot duurzame archivering te komen van de vele wetenschappelijke tijdschriften die bij kleinere uitgeverijen in open access ter beschikking komen. (IA)

@ <http://liber2009.biu-toulouse.fr/>

Aristoteles Latinus en digitale edities

The Letter before the Spirit: The Importance of Text Editions for the Study of the Reception of Aristotle. Dat congres vond van 2-5 juni 2009 in het Huygens Instituut in Den Haag plaats. De laatste dag was gewijd aan de toekomst van dergelijke tekstedities. Die zijn immers heel ingewikkeld door hun meertaligheid en door de combinatie van verschillende alfabetten. Afgezien van de uitzonderlijke combinatie van almaar zeldzamer wordende specialismen is het nog steeds een worsteling om links-rechts (Latijn, Grieks, moderne talen) en rechts-links alfabetten (Arabisch, Hebreeuws, Syrisch) in één document goed naast elkaar te krijgen.

Verschillende inleiders lieten hun licht schijnen over de problemen van het maken van elektronische tekstedities, ieder vanuit hun eigen achtergrond en ervaring: Paul Tombeur (Brepols Publishers), George Kiraz (Gorgias Press), Thomas Milo (consultant voor Unicode voor Arabische schriften), Wido van Peursen (Universiteit Leiden) en Peter Boot, Mariken Teeuwen, Bas Doppen en Ronald Dekker (medewerkers van het Huygens Instituut). Tombeur benadrukte dat teksten simpelweg digitaliseren niet voldoende is. De complexiteit en gelaagdheid van teksten dreigt gemakkelijk verloren te gaan als zij zonder degelijk tekstkri-

tisch commentaar en slimme analytische tools online worden gezet. Kiraz schetste de geschiedenis van het maken van documenten waarin alfabetten gecombineerd worden (met name Latijn/Grieks en Syrisch), van het programma *Multi-Lingual Scholar* via *Melitho* naar de mogelijkheden die *Unicode* nu biedt. Milo liet in zijn bijdrage zien hoe de Westerse standaardisering van Arabische schriften om er op de computer mee om te kunnen gaan, voorbij gaat aan elementen die de kern raken van deze schriften, en dat ons begrip ervan hierdoor geschaad wordt. Van Peursen benadrukte op grond van zijn ervaring met Syrische tekstedities hoe zelfs een ogenschijnlijk onproblematisch onderdeel als interpunctie editie-technische problemen oplevert waarop Unicode geen antwoord biedt. Boot liet zien hoe de *Classical Text Editor*, een programma ontwikkeld door Stefan Hagel, wordt gebruikt om een teksteditie te faciliteren die naast Latijn, Grieks en moderne talen ook Arabisch en Hebreeuws gebruikt. De overige sprekers van het Huygens Instituut toonden hoe eLaborate, de Huygens werkomgeving voor teksteditie op basis van digitale afbeeldingen, zou kunnen worden uitgebreid om deze complexe edities mogelijk te maken. (Mariken Teeuwen)

Hoe trek je een steekproef van avatars?

Over een enquête onder avatars ging een van de opvallende bijdragen op de vijfde internationale e-Social Science Conferentie die van 24 tot 26 juni in Keulen werd gehouden. Organisatoren waren het National Centre for e-Social Science en GESIS, het Leibnitz Instituut voor de Sociale Wetenschappen. De conferentie ging over allerlei nieuwe computertoepassingen en ict-technieken van belang voor de sociale wetenschappen. Ook e-infrastructuren, zoals digitale datavoorzieningen, kregen ruim aandacht. Vanuit Nederland was de KNAW opvallend sterk vertegenwoordigd met presentaties van DANS, de Virtual Knowledge Studio en het Rathenau-Instituut.

De eerste dag was gewijd aan workshops en tutorials, door sommigen als het boeiendste onderdeel van de conferentie beschouwd. Van de presentaties was de meest memorabele die van Daniel Witte en Andreas Muchlichen, die een survey hebben gehouden in de virtuele wereld van 'Second Life' en rapporteerden over hun methoden en bevindingen.

Hoe trek je een steekproef van avatars? Ze benaderden in totaal vierhonderd avatars in een virtueel winkelcentrum, waarvan bijna driekwart neutraal of positief stond tegenover een interview. Uiteindelijk maakte 13% het interview af. De onderzoekers probeerden erachter te komen in hoeverre uiterlijk, activiteiten en 'karakter' van de avatars verschilden van de zich daarachter verschuilende personen.

Natuurlijk waren er verschillen, maar de overeenkomsten waren toch opmerkelijker. De conclusie was in ieder geval dat meting van lifestyle in virtuele werelden mogelijk is. De beide heren hadden zelf verschillende avatars gemaakt (vrouwelijk en mannelijk, studentikoos en zakelijk) om interviewer-effecten na te gaan. Met hun probleemstelling en de aanpak daarvan komen ze zeker in aanmerking om te worden genomineerd voor een Ig Nobel Prize voor onwaarschijnlijk onderzoek. De conferentiewebsite bevat naast veel informatie ook blogs, twitters en discussies. (Peter Doorn)

@ <http://www.ncess.ac.uk/conference-09/>
<http://www.improb.com/ig/ig-pastwinners.html>